

разправя мълвата, изъ която се мърка цѣлата истина, въ тъменъ вечеренъ здрачъ, даскалъ Ботю мъкналъ нѣщо въ човаль, обѣсенъ на широкия му, пехливански, грѣбъ. Въ човала била скрита госпожица Иванка Стайкова, утрѣшна невѣста Петковица. Всичко било свършено. Родителитѣ на момата клѣкнали, като мокри кокошки, и останали да сподѣлятъ помежду си своя срамъ... — Азъ съмъ ригористъ — казвалъ година-два слѣдъ това събитие упрямия даскалъ; азъ слушамъ заповѣдитѣ на своитѣ задължения, а когато тѣзи задължения идатъ и отъ заповѣдитѣ на моето сърдце — кой може да ми прѣкослови!

Има моменти, когато правата се печелятъ, но не съ молба.

Даскалъ Ботю не страдаше отъ оная всеобща болестъ на вѣкътъ отъ която страдаха най-много полу-образованитѣ и която носи името форфантерия: самохвалството, което крие въ чорупката си шарлатанство, бѣше единъ порокъ, чуждъ на неговия характеръ и лично развитие; това е едно щастие, което никога не бѣше навѣстило скромния даскалъ. Отъ това щастие той бѣше спасилъ и синътъ си, който знае по каква случайностъ. Казваме случайностъ, защото, какъта и да ни се възрази, но да не всмукашъ въ душата си цѣлата калъ на своя дребнокултуренъ вѣкъ, да се ограничишъ въ кръга на своитѣ дарби, въ района на своето призвание — така да кажемъ —, и да не се заразишъ отъ фантазиитѣ на една ничтожна географическа срѣда, която е тѣсна за единъ духъ съ по-широкъ обемъ, създаденъ при по-богати условия, — съ една дума — да съзнаешъ своята самоличностъ и да останешъ въ кръга на своята компетентностъ, въ кръга на своя талантъ, това е една добродѣтель, която и днесъ, слѣдъ 40—50 годишенъ напрѣдъкъ, съставлява голѣма рѣдкостъ, да не рѣчемъ изключение. Трѣбва човѣкъ да е надаренъ или да е развилъ у себе си способността